

DIGITALIZAREA DOCUMENTELOR CONTABILE ÎNTRE NECESITATE MODERNĂ ȘI ALEGERE STRATEGICĂ

DIGITIZATION OF ACCOUNTING DOCUMENTS BETWEEN A MODERN NECESSITY AND A STRATEGIC CHOICE

Autor: Ana ȚARALUNGA

taralunga.ana@ase.md

Coordonator științific: Angela POPOVICI

Dr., conf. univ., Academia de Studii Economice din Moldova

popovici.angela.alexandru@ase.md

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8844-0304>

Abstract: *This article explores whether the digitization of primary accounting documents is a necessity of the modern era or a strategic option depending on the context. The digitization process involves converting physical documents into digital format, offering benefits such as increased accessibility, operational efficiency, and reduced risks of data loss. The study analyzes the advantages and disadvantages of this process, its impact on various fields, and solutions for overcoming obstacles. The results emphasize that digitization is a crucial step for progress, but its implementation must be carefully planned to ensure efficiency and long-term sustainability.*

Keywords: Digitalization, Digital Transformation, Operational Efficiency, Electronic Archiving, Accessibility, Primary Documents.

JEL Classification: M40, M41

Introducere

În era digitalizării, tehnologiile moderne au un rol esențial în îmbunătățirea proceselor din diverse sectoare, inclusiv în domeniul contabilității. Digitalizarea documentelor contabile, precum facturile și registrele de casă, nu mai reprezintă o opțiune, ci o necesitate impusă de cerințele economiei actuale și de reglementările legale în continuă schimbare. Motivarea alegerii acestei teme provine din nevoia de a răspunde provocărilor actuale cu care se confruntă sectorul contabilității: volumul mare de documente, riscurile de pierdere a datelor și cerințele de conformitate cu reglementările fiscale și legale. Scopul acestui articol este de a analiza impactul digitalizării documentelor contabile asupra proceselor financiare și de raportare, explorând atât avantajele, cât și provocările întâmpinate în implementarea acestei tehnologii. Studiul va sintetiza stadiul actual al cercetării în domeniu și va discuta despre soluțiile propuse pentru depășirea obstacolelor, precum costurile inițiale sau complexitatea implementării.

Metodele de cercetare utilizate. Studiul privind "Digitalizarea documentelor contabile între necesitate modernă și alegere strategică", se bazează pe o abordare mixtă, aplicând metode calitative și cantitative pentru a evalua efectul digitalizării asupra proceselor contabile. În scopul fundamentării cercetării, utilizând metoda documentară și cea comparativă, am efectuat o analiză a literaturii de specialitate, incluzând lucrări academice, articole științifice, precum și reglementări contabile relevante, cum ar fi Legea Contabilității și Raportării Financiare nr. 287/2017. [2] Am analizat, prin comparație, avantajele și dezavantajele digitalizării documentelor contabile în comparație cu sistemele tradiționale bazate pe suport fizic.

Conținutul de bază. Contabilitatea reprezintă o știință care este înrădăcinată adânc în istorie, apărută datorită necesității oamenilor de a ține mici evidențe a bogăției unei persoane, a unei comunități sau chiar a înregistrării stocurilor de cereale și animale, astfel primele tipuri de forme de evidență contabilă datează încă din perioada Antichității. Este evident faptul că până a efectua tranziția documentelor

contabile primare în era tehnologiei, acestea au trecut prin mai multe etape și schimbări de-a lungul anilor, care sunt reprezentate în Figura 1.

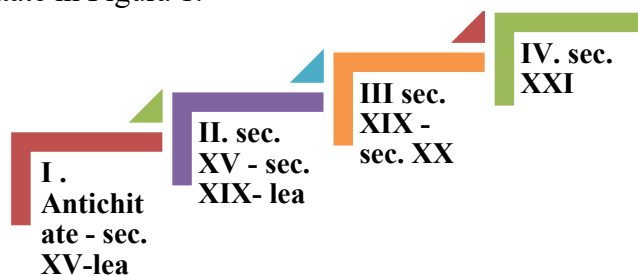

Figura 1. Etapele de dezvoltare a documentelor contabile

Sursa: elaborat de autor în baza [1]

În prima fază, din cele mai vechi vremuri până în secolul XV, contabilitatea era realizată prin metode simple, dar ingenioase, utilizând materiale disponibile pentru a ține evidența valorilor economice. Primele înregistrări indică faptul că, în jurul anului 1211, bancherii din Florența utilizau termenii „dare” pentru credit și „avere” pentru debit. A doua fază, cuprinsă între secolele XV-XIX, a fost marcată de expansiunea comerțului și băncilor. Contabilitatea în partidă dublă a devenit esențială în această perioadă, jucând un rol important în înregistrarea tranzacțiilor comercianților și bancherilor. Luca Pacioli a detaliat această metodă în lucrarea sa, subliniind importanța sa pentru comercianți.

În perioada secolelor XIX-XX, rolul contabililor a devenit mai relevant în relațiile dintre acționari și conducerea companiilor, datorită accentului pus pe bilanț și contul de profit și pierdere. Activitățile analitice s-au diversificat, iar registrul general a fost separat de analiza financiară. În secolul XXI, cercetările academice au avansat, iar majoritatea țărilor au adoptat reguli și terminologie comună în contabilitatea afacerilor, ceea ce a dus la maturizarea acestei discipline.

Documentele primare sunt esențiale în toate activitățile contabile, având o importanță deosebită în evidențierea, validarea și controlul tranzacțiilor financiare. În domeniul contabilității, acestea sunt utilizate pentru a înregistra tranzacțiile economice și pentru a oferi dovezi tangibile referitoare la situația financiară a unei entități. Fără aceste acte, întocmirea rapoartelor financiare și respectarea reglementărilor legale ar fi imposibile. Astfel, articolul 11 din Legea Contabilității și Raportării Financiare Nr. 287/2017 subliniază importanța documentării și înregistrării corecte a tuturor tranzacțiilor economice [2, art. 11]. Conform art. 11 alin. (5) și (6) din aceeași lege, documentele primare, indiferent că sunt emise pe suport de hârtie sau în formă electronică, au aceeași valoare juridică. În esență, acest articol stipulează că toate faptele economice se contabilizează pe baza documentelor primare [2, art. 11 alin. (5) și (6)]. De asemenea, articolul 117 din Codul Fiscal al Republicii Moldova se referă direct la obligația emiterii facturilor fiscale pentru anumite operațiuni economice. Această dispoziție este fundamentală pentru colectarea taxelor și impozitelor, precum și pentru asigurarea transparenței în tranzacțiile comerciale.

În Republica Moldova, procesul de digitalizare a documentelor primare și a contabilității implică convertirea documentelor clasice, cum ar fi tranzacțiile economice, plățile și registrele contabile, în format digital. Această transformare digitală este guvernată de normele naționale, care promovează adoptarea unor soluții inovative și eficiente. Legea numărul 91/2014 cu privire la semnătura electronică și documentele digitale [3], împreună cu Ordinul numărul 317/2020 ce vizează sistemul automatizat de informații pentru crearea și circulația facturilor fiscale electronice (e-Factura) [4], sprijină integrarea tehnologiilor digitale pentru a garanta autenticitatea, securitatea și integritatea documentelor. Aceste reglementări sunt fundamentale pentru actualizarea contabilității și conformarea cu legislația actuală, având în vedere în special următoarele aspecte:

- **Recunoașterea optică a caracterelor (OCR)** - o unealtă dedicată extragerii informațiilor din documentele scanate, care le integrează în aplicațiile contabile.
- **Declararea fiscală electronică** - site-uri electronice precum raportare.md și servicii.fisc.md facilitează raportarea și transmiterea digitală a documentelor fiscale.
- **e-Factura** - un sistem creat de SFS pentru emiterea, circulația și arhivarea electronică a facturilor fiscale. Acest instrument digitalizează contabilitatea și minimizează utilizarea hârtiei în procesele de afaceri. Permite generarea digitală a facturilor direct din platforma SFS, validarea prin semnătură electronică și expedierea rapidă către clienți. Documentele sunt salvate automat conform cerințelor legale.
- **1C: Contabilitate** - reprezintă soluția software optimă pentru administrarea contabilității și raportării financiare în Moldova, oferind un mecanism de integrare cu alte activități precum gestionarea stocurilor, bunurilor și salariilor. Automatizează calculele fiscale și produce rapoarte contabile.

Trecerea de la stocarea convențională pe suport de hârtie la metode digitale deschide noi oportunități pentru eficiență și optimizare, dar vine și cu provocări ce trebuie gestionate atent. Astfel, principalele beneficii și provocări ale digitalizării documentelor contabile sunt prezentate în figura 2.

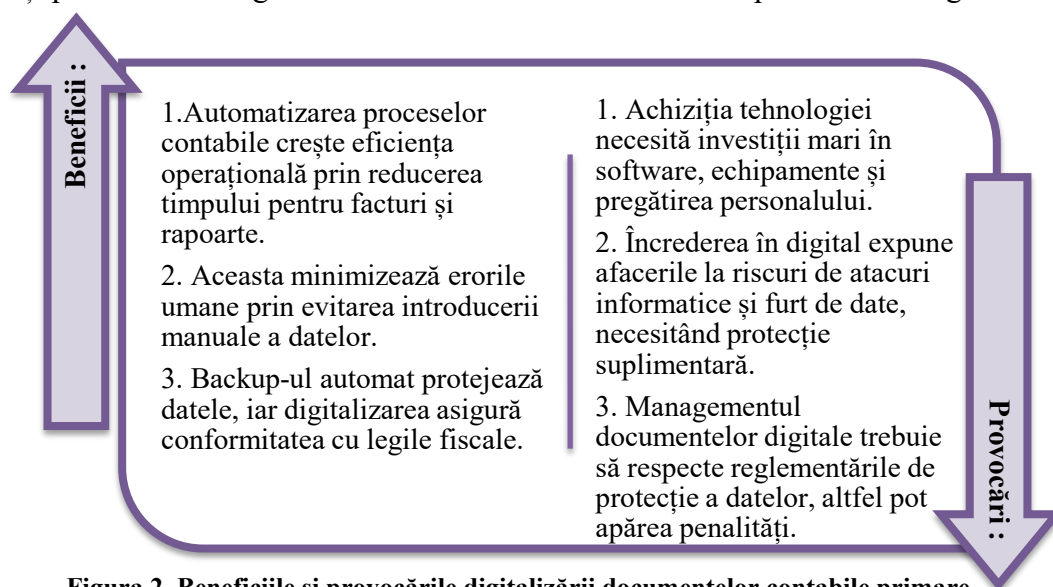

Figura 2. Beneficiile și provocările digitalizării documentelor contabile primare

Sursa: elaborat de autor în baza [1,2,3]

Concluzii. Transformarea documentelor financiare în format digital aduce beneficii precum accesibilitate rapidă la date, diminuarea cheltuielilor, protejarea informațiilor și optimizarea fluxurilor financiare. Aceste aspecte contribuie la sporirea eficienței organizației, însă există și dificultăți, cum ar fi cheltuieli inițiale ridicate, amenințări legate de securitatea cibernetică și compatibilitatea cu sistemele existente. Este crucial să evaluăm și să îmbunătățim continuu procesele digitale în conformitate cu reglementările și modificările pieței. Astfel, digitalizarea se transformă într-o oportunitate strategică pentru amplificarea eficienței și conformității organizației.

Referințe bibliografice

1. BAJAN M. „Impactul tehnologiilor informaționale asupra contabilității”. Conferința Stiințifică Internațională din 19-20 aprilie 2018, ASEM, Chișinău, pag. 242-249. Accesibil: https://caae.ase.md/files/caae/conf/conf_con_20.04.18.pdf
2. Legea Contabilității și Raportării Financiare nr.287/2017. Accesibil: https://caae.ase.md/files/caae/conf/conf_con_20.04.18.pdf
3. Actul normativ nr. 91 din 2014 referitor la semnătura digitală și la documentele electronice. Accesibil: <https://www.legis.md/cautare/downloadpdf/131707>
4. Decizia Nr.317/2020 referitoare la validarea normelor pentru sistemul informatic automatizat destinat generării și gestionării facturilor fiscale electronice e-Factura. Accesibil: <https://www.legis.md/cautare/downloadpdf/121983>